

Tweejarige opleiding beeldende kunst en vormgeving in september van start

Unit Academie in Nijmegen, een ni

Er staat alwéér een prachtig initiatief op stapel. Naast Theater Totaal in Nieuwegein en Via Lumina (Stadsverkenners) in Dordrecht, waar getalenteerde creatievelingen zich verder kunnen ontwikkelen, hopen Paul Kroon en Gemma van Grinsven in september 2008 de poorten te openen van de Unit Academie in Nijmegen, een tweejarige opleiding beeldende kunst en vormgeving voor jongeren van 16-28 jaar met autisme.

TEKST EN FOTO'S DOOR JOKE VISSER

Het plan voor een opleiding beeldende kunst en vormgeving voor jongeren met autisme zit al jaren in hun hoofd. Zelf ouders van een zoon met autisme constateerden Paul en Gemma met andere ouders dat er heel veel jongeren met specifieke talenten tussen wal en schip vallen. Ze kunnen hun middelbare school niet afmaken of haken af tijdens een MBO- of HBO-opleiding. Vanuit hun jarenlange ervaring in de muziek, kunst en theaterwereld besloten zij er wat aan te doen en namen het initiatief voor een particuliere opleiding beeldende kunst en vormgeving. In september 2008 gaat de opleiding in Nijmegen van start.

Geen wettelijke kaders

In eerste instantie is onderzocht of de opleiding bij het ROC (Regionaal Opleidingscentrum) kon worden ondergebracht. Paul: "Dit hebben we onderzocht op verzoek van de gemeente Nijmegen. Maar bij het MBO (middelbaar beroepsonderwijs) bestaat geen wettelijk profiel voor beeldende kunst en vormgeving waar we bij kunnen aansluiten. Ook het nieuwe initiatief voor zorgleerlingen, 'FC Nijmegen', bood geen soelaas. Zij zijn heel enthousiast over ons plan maar kunnen pas over twee jaar onze opleiding als experiment invoegen. Daar willen wij niet op wachten."

Subsidies

Het opzetten van een particuliere opleiding was een ware ontdekkingsstocht door de wondere wereld van gemeentelijke en provinciale overheidspolitiek en fondsen. Gemma: "We komen van het een in het ander. We worden geconfronteerd met ellenlange formulieren en criteria voor het aanvragen van subsidies. Helaas krijgen we van de Provincie Gelderland en de Gemeente Nijmegen geen subsidie. De gemeente Nijmegen vindt dat ons initiatief onder regulier onderwijs moet vallen." Gelukkig is er al wel een toezegging van het VSBfonds en er liggen nog wat verzoeken bij andere fondsen. Er is voor drie jaar geld nodig en daarna, zo is de verwachting, zal de opleiding zelfvoorzienend kunnen zijn.

Kwaliteiten ontdekken

Het onderwijsprogramma is grotendeels af. Het eerste jaar is een breed, algemeen jaar. Dan kunnen de studenten ontdekken waar hun kwaliteiten liggen. In het tweede jaar hebben ze dus

hun kwaliteiten ontdekt en kunnen ze de diepte ingaan met hun specialiteit. Paul: "Uit ervaring weet ik dat jongeren denken dat hun talenten op één gebied liggen, bijvoorbeeld tekenen. Maar als zij dan kennismaken met fotografie of schilderen gaat er een wereld voor hen open. Het is heel belangrijk dat jongeren dat verkennen en van zichzelf ontdekken."

Programma

Er komt een lesweek van vier dagen van 10.00-16.00 uur. Paul: "Die lestijden hebben we gekozen omdat we verwachten een buitenregionaal bereik te hebben. Van de acht dagdelen krijgen de studenten vijf dagdelen lessen. Deze lessen bieden we gestructureerd en relatie-georiënteerd aan. We bootsen daarbij de meester-gezel relatie na: de studenten leren van de vakman of -vrouw." De overige drie dagdelen wordt er begeleid-zelfstandig gewerkt. Jongeren krijgen projectmatige opdrachten die eveneens gestructureerd worden aangeboden. Paul: "Ze zullen moeten ervaren hoe een creatief beeldend proces in zijn werk gaat. Ze moeten het conceptuele denken gaan ontwikkelen. Ze moeten er vat op kunnen krijgen. Dat is heel belangrijk. Daarom is er tijdens de drie dagdelen een reflectiemoment, zodat de studenten leren om stuurman te worden van hun eigen proces."

Aangepaste leeromgeving

De opleiding wordt heel specifiek ontwikkeld voor jongeren met autisme. Daarbij is het protocol voor de overgang van leerlingen met autisme in het voortgezet onderwijs naar een vervolgopleiding leidend. Paul: "Daarin staat dat je aanpak gericht moet zijn op verduidelijking van de communicatie en op een voorspelbare leeromgeving. Dat zijn twee heel belangrijke zaken die we in de structuur van onze opleiding beslist meenemen." Ook krijgt elke student een persoonlijke coach. De coach is geen docent, zodat de student ook zaken over school en de docenten kwijt kan. De coach heeft kennis van autisme en ervaring in het omgaan met deze jongeren.

Docenten

Om docenten te werven hebben Gemma en Paul een informatieavond gehouden waar wel 40 kunstenaars naartoe kwamen.

ieuw kunstzinnig initiatief

Gemma: "Met een aantal zijn wij in gesprek voor een mogelijke aanstelling. We zoeken goede vakmensen die communicatief ook sterk zijn. Zij moeten structuur binnen de opleiding bieden en de studenten helpen om zelf hulpmiddelen te ontwikkelen om zelfstandig te werken."

Toelating

De toelating wordt gedaan door betrokken docenten. Over de criteria gaan de initiatiefnemers in overleg met Sylvia Hasper van het Landelijk Netwerk Autisme (LNA). Paul: "Allereerst moet er natuurlijk interesse en motivatie zijn. Je moet ermee verder willen. Maar waar het om gaat is dat ze hun beeldend vermogen moeten laten zien. Vanuit hun interesse blijkt vaak dat ze al veel werk hebben gemaakt en wij moeten kijken of hun beeldend talent ook ontwikkelbaar is. Daar moet je met de ogen van de vormgever en beeldend kunstenaar naar kijken. En met de ogen van een docent, want je wilt weten of iemand gevoel heeft voor kleur, materiaal, compositie, lijn en vlak." Paul heeft daar al meer dan tien jaar ervaring mee als docent van het Koning Willem I College in Den Bosch.

Aantal studenten

In het eerste jaar kunnen 15 tot 20 studenten instromen. Gemma: "We hebben al veel telefoontjes en mailtjes uit het hele land gehad van mensen die geïnteresseerd zijn. Dus het ziet ernaar uit dat het gaat lukken." Een studiejaar kost 3.500 euro, inclusief materiaal. Paul: "Dat is een hele redelijke prijs als je kijkt naar andere particuliere academies, maar voor ouders is het natuurlijk een heel bedrag. We gaan een Vriendenstichting in het leven roepen om mensen tegemoet te kunnen komen die

het collegegeld niet kunnen betalen."

Onderzoek

Het VSB-fonds heeft als voorwaarde voor de toekenning van de subsidie gesteld dat er gedurende drie jaar onderzoek moet worden gedaan. Gemma: "We hebben hiervoor contact gezocht met Sylvia Hasper van het LNA en een opzet gemaakt. Een student van de Fontys Hogeschool in Tilburg, waar een masteropleiding tot autisme-specialist is, ontwikkelt een competentieprofiel dat wij kunnen gebruiken als meetinstrument om de ontwikkelingen van de jongeren te kunnen volgen."

Samenwerkingspartners

Niet alleen het LNA is een samenwerkingspartner, maar ook zijn er contacten gelegd met het dr Leo Kannerhuis en met het UWV. Verder zijn er gesprekken geweest met ArteZ, de kunstacademie in Arnhem, en ook hier hoopt men op samenwerking. Die samenwerking zal er in eerste instantie uit bestaan dat studenten van de docentenopleiding bij de Unit Academie hun stage komen doen. Paul: "Daarnaast hebben we een netwerk van kunstenaars, vormgevers en culturele ondernemers in de regio. Zonder zo'n netwerk kun je niet. Samen met al deze partners willen wij een opleiding en omgeving aanbieden die inspirerend, uitdagend en boeiend is. Waar jongeren met plezier naartoe komen." ■

Meer informatie over de UNIT Academie:
www.unitacademie.nl, info@unitacademie.nl en
 tel. 06-54781383